

Duaal leren in de automotive en aanverwante sectoren

Praktische leidraad voor ondernemingen
Schooljaar 2023-2024

Inhoud

Duaal leren: een duidelijke win-win.....	6
Stappenplan richting erkenning	8
Hoe word ik leerwerkplek?	10
Erkend als leerwerkplek, en nu?.....	12
Overeenkomst alternerende opleiding	13
Sociale wetgeving	14
Overeenkomst cursist volwassenenonderwijs: ODOS	18
Sociale wetgeving: de verplichtingen bij het werknemersstatuut van de volwassene....	20
Aan de slag met de lerende.....	22
Financiële voordelen voor de werkgever ...	24
Ondersteuning door EDUCAM.....	26

Duaal leren:
een slimme
combinatie van
talent en een
goede opleiding
op school én
op de werkvloer.

Via duaal leren verwerven lerenden vaardigheden **op school én op de werkplek**. Als werkgever kan je kiezen om te werken met een lerende die enerzijds leert op school en anderzijds in jouw onderneming technische vaardigheden aanleert én inoefent.

Zo help je de lerenden, vanuit de knowhow van jouw onderneming, om hun opleiding te vervolmaken en hen tegelijk optimaal voor te bereiden op de arbeidsmarkt.

Je werft een lerende aan met een **Overeenkomst Alternerende Opleiding (OAO)** of **Overeenkomst van Duale Opleiding Statuut (ODOS)** en leert hem of haar het beroep aan op de werkvloer. Voor het geleverde werk ontvangt de lerende een leervergoeding waarop je minimale sociale bijdrage betaalt.

Een duidelijke **win-win**

JIJ ALS BEDRIJFSLEIDER | WERKGEVER

- gaat aan de slag met gemotiveerde jongeren of volwassenen
- leidt de werknemers van de toekomst op en versterkt hun competenties op de arbeidsmarkt
- kan inspelen op veranderende noden in je onderneming en versterkt de leercultuur in je bedrijf
- krijgt betere instroom van gekwalificeerde medewerkers
- hebt recht op financiële tegemoetkomingen

DE LERENDE

- krijgt voeling met het bedrijfsleven en met verwachtingen van werkgevers
- doet praktijkervaring op in een reële werkomgeving
- is beter voorbereid op werken in de sector en krijgt meer zelfvertrouwen
- leert het beroep en leert werken met geavanceerde technologieën

Hoe werkt het precies?

Wil je graag een lerende
het beroep aanleren
op jouw werkvloer?

Neem dan deze stappen:

1

Vraag je erkenning aan

In een duaal leertraject verwerft de lerende vooral competenties op de werkplek. Net daarom is een **erkende kwaliteitsvolle werkplek en een sterke mentor** zo belangrijk.

Hoe je de erkenning aanvraagt & wat de erkenningsvoorwaarden zijn, lees je op p.10

2

Vind de match

Via de **lijst** met aanbieders vind je de **scholen** die met **duaal leren** werken. <https://lesplaatsen.werkplekduaal.be/>

Zodra je erkenning rond is, verschijnt je automatisch op de **overzichtslijst van duale ondernemingen**. Zo ben je vlotter te vinden door de school en de lerende. Ook **EDUCAM** zet de duale ondernemingen in de kijker.

3

Sluit een overeenkomst af Alternierende opleiding (OAO)

Zo zijn de **afspraken** tussen **jouw onderneming, de lerende en de school** duidelijk vastgelegd.

Wat de overeenkomst precies inhoudt en hoe je ze afsluit, zie je op p.13

4

Ga aan de slag met je lerende

Als mentor met een pak praktijkervaring sta je in voor het **opleiden en opvolgen** van de lerende. Volg daarvoor de **mentoropleiding** bij EDUCAM als optimale voorbereiding.

Bekijk wat de rol van de mentor en de mentoropleiding inhouden, en ontdek voor welke tegemoetkomingen je in aanmerking komt op p.18

Wist je dat?

... je ook met cursisten die opleiding volgen in een Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) een overeenkomst Duaal leren kan afsluiten? Dit in de vorm van een ODOS. Meer weten? Check snel p. 18

Leerbedrijf worden

Hoe doe ik dit nu?

Een eerste positieve werkervaring kan ervoor zorgen dat de lerende vol overtuiging voor de automotive sector kiest. Je leidt de werknemers van de toekomst op, een mooie uitdaging!

Eenvoudig je erkenning als leerbedrijf aanvragen:

Stel een mentor aan die voldoet aan deze criteria:

- Minimum 25 jaar.
- Minstens 5 jaar ervaring in het automotive beroep.
- Geen veroordelingen opgelopen.
- Moet voldoende in de werkplaats aanwezig zijn om de lerende van nabij te kunnen volgen.
- Moet binnen het jaar na erkenning eenmalig de mentoropleiding volgen.

Verzamel vooraf ook de documenten die bij een erkenningsaanvraag opgevraagd worden, zoals:

- Voor de mentor: een uittreksel uit het strafregister (model 596.2 voor contacten met minderjarigen).

Start je erkennings-procedure door een aanvraag in te dienen in het digitale loket <https://app.werkplekduaal.be>

- Vul de nodige gegevens in, geef aan of je aan de erkenningsvoorwaarden voldoet en laad waar nodig de gevraagde documenten op.
- Je kan gerust al starten met de erkenningsprocedure, ook al moet je nog concrete afspraken maken met een school of lerende.

Je aanvraag wordt binnen de 14 dagen behandeld door EDUCAM.

- We contacteren jou en komen langs voor een plaatsbezoek.

Check?

De erkenning is nodig

- ✓ voor elke duale opleiding waarvoor je een overeenkomst wil sluiten.
- ✓ voor elke vestiging waar je lerenden wilt opleiden.

.....

Voldoe je aan volgende voorwaarden voor erkenning?

- ✓ Je organisatie en bedrijfsruitrusting voldoen om de opleiding op de werkplek mogelijk te maken volgens het opleidingsplan.
- ✓ Je hebt voldoende financiële draagkracht om de continuïteit van je bedrijf te garanderen.
- ✓ Je hebt geen veroordelingen die de continuïteit van je bedrijf in gevaar brengen of zorgen dat je onderneming geen goede leeromgeving is.
- ✓ Je hebt een geldige mentor aangesteld.

Hulp nodig?

Wil je ondersteuning bij je digitale erkenningsaanvraag? Contacteer zeker je sectorconsulent!

(zie p.25)

Erkend als leerplek!

En nu?

Zet je bedrijf in de kijker en vind je match

- Via de lijst met aanbieders vind je de scholen die duaal leren aanbieden voor jouw sector of opleiding
<https://lesplaatsen.werkplekduaal.be/>
- Je verschijnt automatisch in de overzichtstool van de Vlaamse Overheid. Ook EDUCAM zet duale ondernemingen in de kijker.

Leerling of cursist gevonden?

- Voer zeker een **intakegesprek**: zo kan je evalueren of jullie met elkaar in zee willen gaan.
- Daarna zal de school samen met jou het **opleidingsplan** uitwerken en de overeenkomst sluiten. Zij registreren die **overeenkomst** (OAO) dan ook in app.werkplekduaal.be

Van zodra de overeenkomst ondertekend is, kan jij aan de slag om de lerende op de werkplek op te leiden!

Overeenkomst Alternerende Opleiding (OAO)

Leerlingen uit het secundair onderwijs of een Syntra opleidingscentrum

- Is een **contract** tussen
 - de werkgever: jouw onderneming (erkend als leerbedrijf)
 - de school
 - de leerling (en bij minderjarige leerlingen ook de wettelijke vertegenwoordiger).
- Is een **voltijdse overeenkomst** van bepaalde duur. Als werkgever betaal je een **leervergoeding** voor de les- en werkuren (geen loon, want het hoofdoel is de jongere een beroep aan te leren).
- Wordt afgesloten voor de **duurtijd van de opleiding** (afhankelijk van het beroep: meestal 1 tot 3 jaar).
- Bevat een uurrooster van **minstens 20 uur per week opleiding op de werkvloer**, gemiddeld op een schooljaar.
- Bevat een **opleidingsplan** met de competenties die zowel op de werkplek als in de lessen aangeleerd worden.
- Bepaalt ook wie als **mentor** instaat voor de opleiding en begeleiding op de werkvloer.

Als leerbedrijf engageer je jou dus om:

- ✓ Leeropportunity te bieden en het opleidingsplan van de leerling, in samenwerking met de school, uit te voeren.
- ✓ Een begeleider (mentor) aan te duiden die de leerling opleidt, begeleidt en de vooruitgang opvolgt en evalueert.
- ✓ De bepalingen van de OAO na te komen.
- ✓ Goed te communiceren met de school bij vragen, opmerkingen of problemen.

Wist je dat...

Via deze link vind je alle laatste informatie en wetgeving rond de overeenkomst alternerende opleiding:

Sociale wetgeving

De verplichtingen bij het werknemersstatuut van de jongere.

Bij het afsluiten van een OAO krijgt de jongere het **werknemersstatuut**, en is dus onderworpen aan de sociale zekerheidsregeling.

Als werkgever heb je dezelfde **sociale verplichtingen** als bij werknemers met een arbeidsovereenkomst:

- **Dimona-aangifte** van je leerling: ten laatste op de startdatum van de overeenkomst.
- De kwartaal **RSZ-aangiftes**. De sociale zekerheidsrechten afhankelijk van de leeftijd van de leerling:
 - **Tot 31 december van het jaar waarin de jongere 18 wordt**, zijn er **beperkte** sociale zekerheidsrechten.
 - **Vanaf 1 januari van het jaar waarin de jongere 19 wordt**, betaal je als werkgever de **volledige RSZ-bijdragen**. Via de **doelgroepvermindering** voor jongeren, kan die je die recupereren (zie p. 20).
- Sluit deze verplichte **verzekeringen** af – ten laatste op de startdatum van de OAO:
 - **Arbeidsongevallenverzekering**: dekt arbeidsongevallen zowel als arbeidswegongevallen.
 - **Burgerlijke aansprakelijkheid** van je onderneming en je werknemers (dus ook je leerling).
- **Welzijnswet**: voer de **risicoanalyse** uit om vast te stellen aan welke risico's de leerling is blootgesteld en welke **preventiemaatregelen** je moet nemen.

- Sluit je aan bij een externe dienst **Preventie en bescherming op het werk** bij start van de OAO. Voor minderjarige leerlingen is er altijd vooraf een **medisch onderzoek**, voor meerderjarige leerlingen enkel als de risicoanalyse dit aangeeft.
- Je betaalt de **leervergoeding** voor zowel het volgen van de lessen als voor de opleiding op de werkplek.
 - Het bedrag hangt af van de vooropleiding van de leerling.
 - Door sommige afwezigheden (bv. onbetaalde vakantie, of ongewettigde afwezigheid op de werkplek én op school) zal de leervergoeding lager liggen.
 - De leervergoedingen worden aangepast wanneer de spilindex wordt overschreden.
 - Eventuele andere onkosten (bv. woon-werkverkeer) worden betaald zoals voor gewone werknemers.
- Als onderneming betaal je **RSZ-bijdragen** op de leervergoeding: +/- 17% op vergoeding aan 108%.
- Je leerling ontvangt de volledige vergoeding en betaalt geen RSZ-bijdrage tot 31 december van het jaar waarin hij/zij 18 jaar wordt. Vanaf 1 januari van het jaar waarin hij/zij 19 jaar wordt, moet je leerling RSZ-bijdrage betalen. Deze wordt automatisch en volledig gecompenseerd door de **werkbonus** (zie p.21).

Extra

RSZ-aangifte concreet:

- ✓ **Beperkte RSZ-onderwerping:** enkel bijdragen voor jaarlijkse vakantie, arbeidsongevallen, beroepsziekten en enkele kleinere bijdragen.
- ✓ **Volledige RSZ-onderwerping:** de meerkosten kan je in Vlaanderen bijna volledig terugkrijgen via de structurele vermindering (code 3000) en de doelgroepvermindering leerlingen (code 6310).

De huidige leervergoedingen kan je terugvinden via deze link:

Je sociaal secretariaat of boekhouder zijn goed op de hoogte van alle sociale verplichtingen en aangiftes.

Vraag gerust hun hulp hierbij!

Wat is er ook nog belangrijk voor de jongere?

- De jongere krijgt de nodige **werkkledij** die op de werkplek moet gedragen worden en je zorgt voor het onderhoud ervan.
- Ook ontvangt de jongere de nodige **sociale documenten**: het arbeidsreglement bij de start, elke maand een loonbrief en vóór 1 maart een individuele rekening en belastingfiche 281.10.
- Bij **ziekte of privé-ongeval** heeft de leerling in bepaalde gevallen recht op een **gewaarborgde leervergoeding**, die jij als werkgever betaalt:
 - < 1 maand anciënniteit: geen recht op gewaarborgde leervergoeding.
 - Vanaf 1 maand anciënniteit: wel recht op gewaarborgde leervergoeding. Hoogte van de leervergoeding hangt af van de duur van de afwezigheid.
- Net zoals andere werknemers bouwt een jongere met OAO recht op **betaalde vakantiedagen** op: max 15 per kalenderjaar, en op te nemen tijdens schoolvakanties.
- De jongere is vrij in alle **schoolvakanties**. Enkel in de zomervakantie kan hij/zij nog vakantiewerk doen in je bedrijf (onder voorbehoud van wijzigingen in de federale regelgeving).
 - Bij uitzondering (bv. een specifieke leeropportunity) kan overeengekomen worden (via een bijlage bij de overeenkomst) dat de leerling wel werkt in de schoolvakantie. Die uren moeten gecompenseerd worden op een ander tijdstip.
 - De schoolvakanties zijn onbetaald, tenzij de leerling wordt opgeleid in je bedrijf of betaalde vakantiedagen opneemt.

Wist je dat

...eenmaal je als leerplek erkend bent, die erkenning 5 jaar geldig blijft? Zo kan je met 1 administratieve aanvraag op lange termijn lerenden opleiden.

Overeenkomst van Duale Opleiding Statuut (ODOS)

Cursisten uit het Volwassenenonderwijs

- Is een contract tussen
 - de cursist
 - de erkende onderneming
 - het centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO)
- Is een voltijdse overeenkomst van bepaalde duur en mag niet langer lopen dan de duur van de duale opleiding (meestal 1 tot 3 jaar, afhankelijk van het beroep)
- Is een overeenkomst waarbij de cursist minstens 20 uur per week op de leerplek begeleid wordt
- Bevat een opleidingsplan met de competenties die de cursist zowel op de werkplek als in de lessen aanleert
- Heeft als hoofddoel: het aanleren van een beroep

Goed om te weten!

- ✓ Belangrijk bij een ODOS: als bedrijf betaal je de cursist geen loon, wel een leervergoeding. De cursist leert immers bij jou bedrijf een beroep aan!
- ✓ Het bedrag van de leervergoeding bedraagt momenteel €4,11 per uur. Bij een ODOS wordt dit bedrag vermenigvuldigd met het totale aantal uren opleiding (op de werkplek en bij het CVO).

Sociale wetgeving

de verplichtingen bij het werknemersstatuut van de volwassene

Als werkgever heb je, bij het afsluiten van een ODOS, dezelfde **sociale verplichtingen** als bij werknemers met een arbeidsovereenkomst:

- **Dimona-aangifte** van je cursist: ten laatste op de startdatum van de overeenkomst.
Gebruik daarbij code OTH voor cursisten met een ODOS.
- Kwartaal **RSZ-aangiftes**: de sociale zekerheidsrechten zijn afhankelijk van de leeftijd van jouw cursist.
- Sluit zeker deze **verplichte verzekeringen** af, ten laatste op de startdatum van de ODOS:
 - **Arbeidsongevallenverzekering**: dekt arbeidsongevallen zowel als arbeidswegongevallen.
 - **Burgerlijke aansprakelijkheid** van je onderneming en je werknemers (dus ook je cursist).
- **Welzijnswet**: voer de **risicoanalyse** uit om vast te stellen aan welke risico's jouw cursist is blootgesteld en welke preventiemaatregelen je moet nemen.
- Sluit je aan bij een **externe dienst Preventie en bescherming op het werk** bij start van de ODOS.
Is er vooraf een medisch onderzoek nodig?
 - voor minderjarige cursisten: altijd
 - voor meerderjarige cursisten: enkel als de risicoanalyse dit aangeeft.

- Je betaalt de **leervergoeding** voor zowel het volgen van de lessen als voor de opleiding op de werkplek.
 - Dit bedrag is **niet afhankelijk** van de **voorropleiding** van de cursist en of hij/zij deze met succes beëindigde.
 - Bovendien: dit is een **minimale** vergoeding, als onderneming kan je een hoger bedrag toekennen
 - Kosten van het **woon-werkverkeer** met het openbaar of privé-vervoer, betaal je zoals voor gewone werknemers
- Sommige **afwezigheden** (zoals onbetaalde vakantie, een ongewettigde afwezigheid,...) hebben een invloed op de leervergoeding.
 - Je moet geen leervergoeding betalen.
 - De opleidingsverstrekker bezorgt jou ook tijdig de informatie over de ongewettigde afwezigheid in de opleidingsinstelling
- Je cursist ontvangt de volledige vergoeding en betaalt geen RSZ-bijdrage tot 31 december van het jaar waarin hij/zij 18 jaar wordt. Vanaf 1 januari van het jaar waarin hij/zij 19 jaar wordt, moet jouw cursist RSZ-bijdrage betalen. Deze wordt automatisch en volledig gecompenseerd door de **werkbonus**.

Je sociaal
secretariaat of boekhouder
zijn goed op de hoogte van
alle sociale verplichtingen
en aangiften.

**Vraag gerust hun
hulp hierbij!**

Aan de slag met de lerende

Rol van de mentor

Mentoren spelen een centrale rol omdat ze de lerende tijdens een groot deel van het traject opleiden en begeleiden op de werkvloer.

Als mentor sta je in voor:

- Het **opleidingsplan**: de school maakt in overleg met jou het individuele leertraject op (met zowel de les- als werkplek-component), dat afgestemd is op de noden en mogelijkheden van de jongere.
- Een goed **verloop van het leerproces**, de **begeleiding** op de werkvloer, en de opvolging van de **competentieverwerving** bij de lerende.
- Vlotte communicatie: je bent het **aanspreekpunt** voor zowel de lerende zelf als de trajectbegeleider van de school.

Ondersteuning voor de mentoren:

- Je kan ook **collega's inschakelen** in het leerproces van de lerende. Zo hoef je niet alle taken zelf op te nemen. Daarom is het ook belangrijk dat het volledige team achter de keuze staat om de lerende op te leiden.

- Om je goed voor te bereiden op deze rol, is er de **2-daagse opleiding "Mentorschap"** die je éénmalig, binnen het jaar na erkenning, bij EDUCAM moet volgen.

Wist je dat?

**Je als mentor ook officieel lid bent van de klassenraad?
Zo word je betrokken bij de evaluatie en de beslissing over
het al dan niet slagen van je lerende.**

Evaluatie van de lerende

- Afspraken over **opvolging en evaluatie** van de lerende worden gemaakt **bij de opmaak van de OAO** (bv. de formule: evaluatie kan schriftelijk of elektronisch).
- De **trajectbegeleider** van de school (en vaak ook de leerkracht beroepsgerichte vorming) komen naar de onderneming om samen met de **mentor** de **prestaties** van de lerende te **beoordelen**.
- De mentor is officieel **lid van de klassenraad**. Zo ben je als bedrijf/mentor **actief betrokken** bij de beslissing over het al dan niet **slagen** van jouw lerende. Hierover maakt de school **praktische afspraken** met de mentor, want een **evaluatie** die enkel door de school gebeurt, voldoet niet aan de vereisten van duaal leren.

Wat als het niet loopt zoals verwacht?

- Ga eerst in **gesprek** met de school of het opleidingscentrum om te bekijken wat **misloopt** en hoe dit **opgelost** kan worden.
- Tot en met de 30^e dag van de uitvoering van de overeenkomst kan de onderneming of de lerende, zonder specifieke reden de **overeenkomst beëindigen**. In dat geval moet een **opzegtermijn** gerespecteerd worden.
- De overeenkomst kan steeds beëindigd worden in onderling overleg. Samen met je lerende maak je als onderneming een **document** waarop je de **einddatum** vermeldt. Zowel jijzelf, je lerende als de school moeten dit document ondertekenen.

Financiële voordelen

voor jou als werkgever

Werkgevers die personen opleiden met een overeenkomst duaal leren, kunnen genieten van deze **financieel gunstige maatregel**:

Premie kwalificerend werkplekieren

Bied je een leerwerkplek aan op de werkvloer? Leid je als werkgever zo'n leren op in jouw onderneming? Dan kom je mogelijk in aanmerking voor de Premie Kwalificerend Werkplekieren

Wil je meer informatie over de Premie kwalificerend werkplekieren?

Bedrag & uitbetaling

Premiebedrag per lerende:

- € 600,00 als de lerende geen vergoeding van de onderneming ontvangt.
- € 1.000,00 als de lerende wel een vergoeding van de onderneming ontvangt.

De premie wordt **1 keer per schooljaar uitbetaald**. Je kan de premie **maximaal 3 keer** ontvangen per lerende.

Check?

Zorg wel dat je voldoet aan deze voorwaarden:

- ✓ Jouw bedrijf en de lerende hebben een overeenkomst (OAO, ODO, ODOS, ...)
- ✓ Jouw mentor heeft een mentoropleiding gevolgd
- ✓ De vestiging die de lerende opleidt ligt in het Vlaams Gewest
- ✓ De onderneming leidt de lerende, volgens de Dimona- of DmfA-aangifte, minstens 4 maanden op in het schooljaar waarvoor de premie wordt aangevraagd. Een schooljaar loopt van 1 september tot en met 31 augustus.
- ✓ De premie wordt automatisch aangevraagd voor overeenkomsten alternerende of duale opleidingen die zijn geregistreerd via het digitale loket werkplekduaal, als de onderneming daarvoor tijdig haar toestemming heeft gegeven en haar bankrekeningnummer heeft opgegeven. De registratie in het loket werkplekduaal gebeurt uiterlijk 3 maanden na de start van de overeenkomst.

EDUCAM

staat volledig achter
duaal leren en ondersteunt
bedrijven en scholen.

Waar mag je op rekenen?

- Met al je **vragen** over duaal leren kan je steeds terecht bij de sectorconsulenten van EDUCAM.
- Door het **erkenningsbezoek** van EDUCAM, ben je zeker dat jouw onderneming aan de juiste kwaliteitsvereisten voldoet.
- Je leert in de **mentoropleiding** technieken en kennis aan, zodat je als mentor je rol kan versterken en een beter leerresultaat met je lerende verkrijgt.
- Je krijgt **blijvende ondersteuning** tijdens de looptijd van duale trajecten.
- Je kan gebruik maken van **ondersteunende tools** die EDUCAM ontwikkelt voor scholen en ondernemingen.

Wist je dat?

Als je een aanvraag indient om een erkend leerbedrijf te worden, kom je ook op de **overzichtstool** van de **Vlaamse overheid** terecht.

Zo vinden scholen en lerenden vlotter de weg naar jouw onderneming!

Vragen?

Neem gerust contact op
met de sectorconsulenten
van EDUCAM.

**Voor de provincie
West-Vlaanderen**

Colin Allaey

✉ callaey@educam.be

☎ 0491 34 84 45

**Voor de provincie
Oost-Vlaanderen**

Ruben Janssens

✉ rjanssens@educam.be

☎ 0498 34 02 71

**Voor de provincie
Limburg**

Willem-Jan Aarts

✉ wjaarts@educam.be

☎ 0474 03 16 83

**Voor de provincies
Antwerpen en Vlaams-Brabant**

Nick Laeremans

✉ nlaeremans@educam.be

☎ 0470 88 11 90

Voor Brussel en de Brusselse Rand

Sybille De Plu

✉ sdeplu@educam.be

☎ 0490 56 81 38

©2023 EDUCAM Partner

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

De redactie streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk gesteld kan worden.

EDUCAM Partner

www.educam.be

D/2022/00783/01

 educam